

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Enchiridion Piarvm Meditationvm In Omnes Dominicas,
Sanctorvm Festa, Christi passionem, & cætera**

Busaeus, Johannes

Mogvntiæ, M. DCVI.

Præfatio Avctoris Ad Pivm Lectorem, De Modo Recte Meditandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70978)

P R A E F A T I O

A V C T O R I S A D
P I V M L E C T O R E M .
D E M O D O R E C T E
Meditandi.

HABES, pie Lector, in hoc Enchiridio ē,
vti spero, assatim materiam pro institu-
da Meditatione: sed forte modum quo-
quē & rationem recte fructuosēq; meditandi a
me reposces. Nec iniuria, quia sicut eximia est
huius spiritualis exercitii nobilitas & præstati-
a, ita peculiarem quandam curam & periti-
am, quocum utilitate tractetur, requirit. Ex-
stant de hoc modo duo erudita & accurata, du-
orum Patrum Societatis nostræ scripta alterū
Reuerendi Patris Francisci Arias Hispani, in
Tractatu secundo de Profectu spirituali. Alte-
rum Reuerēdi Patris Bartholomæi Riccii Ita-
li, in Instructione de meditandi modo, nup̄
† lau

P R A E F A T I O

latinitate à me donatum, & typis Moguntinis
expressum. Verum, quia vel illorum non sup-
petit copia, vel non vacat omnibus ob prolix-
tatem perlegere, breuiter hic in epitomen redi-
gam, quæ ab utroque fusissimè pertractata fu-
ere. Ac primò exponam, quid nomine Me-
ditationis intelligatur. Secundo: quæ sint
eius partes. Postremò: quæ adiumenta vt cum
spirituali fructu perficiatur.

Quid sit Meditatio.

MEDITATIO. quam alii Orationem men-
talem appellant, est pia & affectuosa re-
rum diuinarum, aliarumue consideratio quæ
hominem ad laudandum DEVM, ad virtu-
tes CHRISTI, Sanctorum quæ sectandos ad
bonum amplectendum, & fugiendum malum
efficaciter promouet. Vocauit (affectuosam)
quia non tam in actione intellectus, quam in
affectu voluntatis consistit, quatenus eius be-
neficio ad amorem Dei odium peccati, & re-
rum caducarum contemptum promouemur. Vnde Pro-
de Pro-

P R A E F A T I O

de Propheta regius, in hoc orandi genere exerci-
tatus dicebat. In meditatione mea exarde-
scet ignis, hoc est. feruor animiq; promptitu-
do excitabitur, vt fugiam noxia, & amplectar
vtilia: vt negligam temporalia, & persequar a-
terna. Hoc commendandi exercitio Christus:
cum discipulis noctes insomnes in deserto & mō-
tibus duxit. Hoc B. Virgo Maria apud B. Lu-
cam in corde suo conferebat, quæ à Christo di-
cta audierat. Hoc omne vita tempus S. Ioan-
nes Baptista in eremo. & post eū innumeri An-
achoreta, sine fastidio traduxerunt. Hoc vsi:
sunt Sancti omnes, Basilius, Hieronymus, Au-
gustinus, Benedictus, Bernbardus, Franciscus,
Dominicus, Ignatius, Xauerius. & quotquot:
fuerunt insigni sanctitate, & rerum caelestium:
contemplatione admirabiles.

De partibus Meditationis.

PARTES Meditationis sunt quatuor. Præ-
paratio, Representatio, Consideratio, &
Colloquium vel Petitio.

† 5. 1. Præpa-

P R A E F A T I O.

1. Preparatio est, quae homo se ad meditando componit. Cuius necessitatem Sapiens Ecclesiastes cap 18 hu indicat verbis. Ante orationem prepara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui retat Deum, Si enim cum Rege, Episcopo vel alio principe viro acturus primum praemeditaris quibus verbis vii velis, quanto magis id faciendum quando cum Deo in meditatione es collocaturus.

Preparatio autem hac duplex est: remota & propinqua. Remota est, prelegere pridie Meditationis materiam. 2. eam simulatque mane euigilas in mentem reuocare, 3. Cogitationes omnes & curas de studiis aliisque negotiis temporalibus excludere, Meditatio siquidem mentem postulat quietam & tranquillam. Propinqua vero est, cum iam inchoanda est meditatio, primum se aqua benedicta, si praesto sit aspergere & signo crucis munire. 2. vno passu à Meditationis loco ad spatium Dominica Orationis Salutationisq; angelica consistere, & firmiter tibi persuadere te coram diuino maiestatis throno, quem omnes Sancti circumstant,

ut cum

P R A E F A T I O .

ut cum Deo colloquar^{is} cōparitarum. Tertio,
reuerenter in genua velut coram Deo prolabi,
& mox humiliter postulare ab eo gratiam, om-
nes vires actionesq^{ue} animi ad sua diuina Maie-
statu gloriam referendi. Poteris quoq^{ue}, si velis,
Beate Virginis, angeli custodis, vel Sanctorum,
ad quos afficeris, auxilium implorare. Potes et-
iam Meditationis puncta, si memoria forte ex-
ciderint relegere.

Repräsentatio vel imaginatio est, qua homo
ante Punctorum considerationem repräsentat,
id est, ob oculos ponit locum, personas, earun-
demq^{ue} actiones in mysterio Meditationis expres-
sas. Vt si mediteris de crucifixione Christi, ima-
gineris te intueri montē Caluarie, cruci Chri-
stum affigi infinitam hominum turbā circum-
stare, sicut à pictorib. depingi solet. Similiter,
mediteris de morte s^{ed} n^{on} as te aspicere te ipsum,
vel aliū in lectulo decumbentē pallidū & morti
vicinū. Hæc enim repräsentatio valet non so-
lum ad cauendas animi distractiones, sed etiam
ad conitādum affectum doloris, cōpassionis,
metus, & s^{ed} n^{on} illiam. Et si in hac imaginatione

du

P R A E F A T I O

diu habendum non est, sed tantum, quando senti-
 tis te pie moueri ad amorem, poenitentiam, la-
 titiam vel aliud. Quod si materia meditationis
 sit de re, in qua nullus sit circumstantiarum, ut
 loci, vel personarum representatio, statim a pra-
 paratione transeas ad Considerationes.

3. Consideratio vero est operatio Intellectus,
 qua homo sedulo expendit omnia quae in sin-
 gulis punctis continentur, cum desiderio inde
 fructum aliquem spiritualem carpenti. Ma-
 xime autem discurrit & ratiocinatur cir-
 ca circumstantias. Ut si meditetur de
 aliquo puncto passionis Domini, attendat.
 Quis sit qui patitur, nempe Filius Dei, condi-
 tor caeli & terre. Quid patiat, nempe cra-
 ciatus maximos. Pro quo, nempe pro te vili
 & ingrata creatura. Quae de causa, nempe ad
 te liberandum a damnatione aeterna.

4. Colloquium vel Petitio: Vbi enim sedu-
 lo, quae in punctis continentur, expendis, &
 te ad amorem, dolorem, vel alium affectum,
 moueris & accenderis, facile occurret, quid
 per colloquium a Deo petere debeas. Ordina-

tionem

P R A E F A T I O.

riè autem petere potes maius lumen Deum, & teipsum cognoscendi, peccatorum remissionem, dolorem de iisdem, perturbationum animi expugnationem, in literis & pietate progressum, demum virtutes omnes, qua Deo te reddant gratiores. Potest autem hoc colloquium institui vel ad Deum vel ad singulas S. Trinitatis personas, vel ad Christum crucifixum. Ad B. Vir. quoque, aliosue Sanctos patronos: imò & ad hos omnes. Schema harum omnium partium habes in Meditationibus de nouissimis.

DE ADIVMENTIS AD
RECTE MEDITAN-
dum idoneis.

Primum est Locus idoneus, id est, ab omni strepitu remotus, iuuat etiam, si sit obscurus.

2. Tempus certum & stabile, quod citra iustam causam non immutetur. Hore autem aptissima ad meditandum sunt matutinae, ante inchoata studia, vel alia negotia. Conuenit

P R A E F A T I O.

uenit autem in meditatione expendi integram horam, vel certe mediam.

3. Situs corporalis modestus & deuotus, vt genibus flexis. Quod si diu non potes, pedibus insistas, ita tamen vt ad genu flexionem paulo post redeas. Conuenit aliquando ad exemplū Christi, maxime si magnus aliquis motus insurgat, prono corpore ad breue tempus meditari. Deniq; is situs vsurpandus est, qui plus inuuet attentionem & deuotionem.

4. Vt si quo in puncto senseris, spiritu ali sensu vehementius moueri, non illico transilias ad aliud, sed in eo non nihil immoraris, donec gustui satisfeceris. Et si ante percurſa tria meditationis pūcta hora elabatur, nō sis sollicitus ad cetera progredi; poteris enim id facere sequenti vice repetitis breuiter iis, in quibus gustum spiritalem sensisti. Imo sepe utile est, vnam eandemq; meditationem, variato tantū Colloquio, repetere.

5. Quia vis Meditationis potius in exercitatione affectus, quam intellectus posita est, scire debes hunc affectum ordinariē debere

P R A E F A T I O,

vere esse leuem, quia diutius continuari potest,
& capiti pectoriue noxius non est. Quem diui-
na gratia adiutus facile excitabis sedula con-
sideratione personarum S. Trinitatis, Christi,
B. Virginis & circumstantiarum, non verbis,
sed cordis affectu dulciter eos alloquendo. Quo
affectu angeli diuina maiestatis conspectu sus-
pensi continenter canunt. Sanctus, Sanctus,
Sanctus.

6. Si autem Deus aliquando immittat
tibi vehementiorem affectum, verbi gratia, vt
prorumpant lachrymae, humiliter eum admitte
& quamdiu Deus dederit, continua. Sed hic
diuturnus esse non debet, maxime si sponte à
te concitatus sit, ne labatur caput. Prodest autē
plurimum hic affectus in quibusdam casibus. 1.
Si confessionem generalem de tota vita, vel de
toto anno facturus optares te excitare ad cōtri-
tionem veram & perfectam, quam Theologi
dicunt valere ad expiendam omnem culpam et
penam. 2. Si quando graui tentatione contra fi-
dem, castitatem, vel vocationem pulsare. Ter-
tio: Quando aduerteres te in studio pietatis
vel

P R Æ F A T I O.

vel vocationis tuæ omnino refrixisse. 4. si quando aggrediendum esset opus magnum ad Dei gloriam, multis difficultatibus implicitum.

7. Quod si contingat te inter meditandum omni gustu, solatioq; destitui: non ideo animum despondeas. Si enim tua culpa id acciderit, quia imparatus in meditationem irruisti, humilia te, culpam agnoscendo, & breui sequetur serenitas. Si vero non tua culpa, cogita permissu à Deo, vel ut diceres gustum illum, non studio nostro parari, sed dono Dei obtineri, vel ut Deus probaret, an ex puro Dei amore sanctum hoc opus, & non consolationis tua causa, exerceret. Itaque tempore desolationis dic. Ego non incepti hanc meditationem meam propter meum solatium, sed ex mero amore Dei; quare eandem ex eodem amore perficiam.

8. Si vero multis agiteris distractionibus nec ideo abrumpere Meditationem: sed cogita, si obrepant te inuito, nullum admitti peccatum. Tantum ubi aduerteris te distrahi, resiste illis, licet sepius redeant: neque

PRÆFATIO.

neque enim minus grata erit ob hunc laborem meditatio tua, quā si cum deuotionis sensu eā perfecisses. Prodest etiam in hac pugna proficere ad colloquia, & submisse agnoscere te tuis viribus nihil posse: vel etiam grauiter te accusare, tanquam mortaliū ignauissimū, qui nō possis etiam ad breue tempus cum Deo loqui, & ilico senties auxilium diuinum.

9. Deniq; non parum ad fructuosam meditationē instituendam valet, si Deū in omnibus actionibus tuis, vt verē est, cogites presentem: si crebro per diem iaculatorias vsurpes orationes, si libellos spirituales libenter lectites, si crebro sacram mensam confessione facta accedas, si familiaritate piorū vtare, si sensus externos, ac imprimis linguam coerceas, si caritatis & penitentia exercitia diligas, si bona proposita in Meditatione facta opere compleas.

* * *

AD SO.